

О. І. Терек, Ю. М. Токарський

КШЕМЄНЄВСЬКИЙ Северин-Юзеф

КШЕМЄНЄВСЬКИЙ Северин-Юзеф (Krzemieniewski Seweryn Juzef; 04. 01. 1871, с. Ков'єси, нині Варшав. воєводства – 24. 04. 1945, м. Краків, Польща) – польський фізіолог рослин. Чоловік [Г.-Ю. Кшемєнєвської](#). Доктор філософії (1905), д-р габіліт. (1910), професор (1909), академік Польс. АН (1938). Вивчав медицину (1890–92) та природн. науки (1892–94) у Варшав. університеті. Заарешт. за політ. діяльність, після звільнення емігрував до Галичини. 1895–98 продовжив вивчати природознавство у Ягеллон. університеті в Кракові, де й працював від 1898: у 1905–09 – завідувач кафедри фізіології рослин. 1909–19 – професор кафедри ботаніки та фізіології рослин Академії рільництва у Дублянах (нині Жовків. р-н [Львів. обл.](#)); водночас 1911–14 – керівник Крайової ботан.-рільн. дослід. станції у Львові; 1919–41 – проф., завідувач кафедри анатомії та фізіології рослин, 1923–24 – декан матем.-природн. ф-ту, 1931–32 – ректор Львів. університету, очолював також Ботан. сад Університету; 1941–44 – в Інституті дослідж. плямистого тифу і вірусів [Р. Вайгля](#) (Львів). 1945 – професор кафедри анатомії і фізіології рослин Ягеллон. університету. Голова Львів. наук. товариства (1937–39) та Польс. ботан. товариства (1937–45). Вивчав хімію орган. та мінерал. добрив, біологію ґрунт. мікроорганізмів, таксономію і фізіологію рослин, проблеми охорони природи. Разом із дружиною обґрунтував методику виділення міксобактерій із ґрунту, описав їхню морфологію. Ініціював створення заповідника степ. флори поблизу Львова.

Фотоілюстрації

Основні праці

Wpływ soli mineralnych na przebieg oddychania kulkujących roślin. Kraków, 1902; Sprawozdanie doświadczalnej stacji botaniczno-rolniczej za 1913–1916 rok. Lwów, 1916; Ochrona przyrody. Lwów, 1923; Proba bibliografji doświadczalnictwa. Warszawa, 1928; Pr. Dr. E. Godlewski jako organizator i pedagog. Kraków, 1931.

Державний архів

ЦДІА України. Ф. 165, оп. 5, спр. 1452, 1453.

Рекомендована література

1. L. Badura. Naukowe dzieło Heleny i Seweryna Krzemieniewskich // Wiadomości botaniczne. 1969. T. 13, № 3.

Покликання на статтю:

Кшемєнєвський Северин-Юзеф / О. І. Терек, Ю. М. Токарський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-52638>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).